

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Widło

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z protestu wyborczego I. H.

przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego,
przy udziale:

- 1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,
- 2) Prokuratora Generalnego,
- 3) Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej we W.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 24 czerwca 2019 r.,

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 27 maja 2019 r. I. H. (dalej jako: „Wnosząca protest” lub „Skarżąca”) wniosła protest przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego, jako jego podstawę wskazując samowolne odwołanie Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L. – I. H. przez pozostałych członków tej Komisji oraz dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom przez organ wyborczy Państwowej Komisji Wyborczej w L.. Skarżąca uznała, że legitymacja czynna do wniesienia protestu przysługuje jej jako przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L..

Wnosząca protest podniosła następujące zarzuty:

- 1) Nielegalność zebrania członków Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L. w dniu 24 maja 2019 r., podczas którego doszło do odwołania Skarżącej z funkcji Przewodniczącej tej komisji. Zdaniem Wnoszącej protest tylko ona mogła zwołać takie zgromadzenie – czego jednak nie uczyniła;
- 2) Wniesienie wniosku o odwołanie Skarżącej przez członka Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L. (J. A.), podczas gdy zdaniem Wnoszącej protest uprawnienie takie nie przysługuje członkom obwodowych komisji wyborczych;
- 3) Otwarcie w sposób samowolny komisyjnie zaplombowanej koperty z pieczętą Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L. przez urzędniczkę Urzędu Miejskiego w L. – M. K. K. i Dyrektora do spraw [...] – M. M. oraz nielegalne podstemplowanie decyzji powołania M. K. K. na funkcję Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L..

Wnosząca protest uznając powyższe zachowania za przestępne, wniosła o unieważnienie wyborów i przeprowadzenie nowych wyborów z nowym składem członków komisji wyborczej umiejscowionej poza Urzędem Miasta w L. lub o zakaz pełnienia funkcji członków komisji wyborczej przez urzędników Urzędu Miasta w L..

Ponadto, Wnosząca protest sformułowała dalsze zarzuty:

- 4) Popełnienie przestępstwa przez Komisarza Wyborczego – A. W., który w dniu 25 maja 2019 r. odwołał ją z funkcji członka komisji wyborczej, w związku z nienależytym pełnieniem obowiązków. Na tej podstawie Skarżąca wniosła o przeprowadzenie powtórnych wyborów;
- 5) Popełnienie przestępstwa przez członków Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L., poprzez podzielenie się przez nich na dwie grupy (ranną i popołudniową) po 4 osoby, co naruszyło nakaz przebywania w lokalu wyborczym 2/3 członków powołanej komisji.

Wnosząca protest załączyła do pisma uchwałę nr [...] Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L. z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] (L.), powołanej do przeprowadzenia wyborów do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r., a także protokół z posiedzenia Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L., w czasie którego

doszło do odwołania Skarżącej z funkcji Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L..

Odpowiedzi na powyższy protest wnieśli: Prokurator Generalny (pismo z dnia 11 czerwca 2019 r.), Przewodnicząca Okręgowej Komisji Wyborczej we W. (pismo z dnia 10 czerwca 2019 r.) oraz Zastępca Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej (pismo z dnia 7 czerwca 2019 r.).

Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Przewodnicząca Okręgowej Komisji Wyborczej we W. wniosła o pozostawienie protestu bez dalszego biegu lub ewentualnie – o oddalenie protestu w całości. Do jej odpowiedzi na protest załączono postanowienie nr [...] Komisarza Wyborczego w L. z dnia 25 maja 2019 r. w sprawie zmiany w składzie Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w mieście L. ([...]) oraz protokół z posiedzenia Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L. z dnia 24 maja 2019 r., podczas którego doszło do odwołania Skarżącej z funkcji Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L..

Zastępca Przewodniczącego Krajowej Komisji Wyborczej podniósł, że jeżeli sytuacja wykonywania czynności komisji wyborczej w nieustawowym składzie miała miejsce, zarzut ten jest zasadny, lecz nie ma on wpływu na wynik wyborów. W pozostałym zakresie Państwowa Komisja Wyborcza wyraża opinię, iż protest nie spełnia warunków formalnych i powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wobec niespełnienia warunków określonych w art. 241 § 3 Kodeksu wyborczego należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z przepisem art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 684, dalej jako: KW) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest wyborczy z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących

głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w art. 82 § 1 KW, lub naruszeniu przez właściwy organ wyborczy przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania (art. 82 § 2 KW). Protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego (art. 82 § 3 KW). Prawo wniesienia protestu przysługuje również przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu (art. 82 § 5 KW).

W dniu 25 maja 2019 r. Komisarz Wyborczy w L. wydał postanowienie, w którym stwierdził wygaśnięcie członkostwa Skarżącej w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w mieście L., z powodu jej odwołania, w związku z nienależytym wykonywaniem obowiązków członka komisji. Uprawnienie takie przysługuje komisarzowi wyborczemu na podstawie przepisu art. 184 § 1 pkt 6 i § 4 KW. W związku z powyższym, Skarżącej w dniu wniesienia protestu nie przysługiwała legitymacja do wniesienia protestu jako przewodniczącej właściwej komisji wyborczej. W tym zakresie nie była ona zatem osobą uprawnioną. Uprawnienie takie mogłoby przysługiwać jej jako wyborcy, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, jednakże Skarżąca nie uprawdopodobniła tej okoliczności, powołując się wyłącznie na sprawowaną jej zdaniem przez nią funkcję przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L..

Niezależnie od powyższego, należy zaznaczyć, że protest wyborczy może być skutecznie wniesiony tylko w przypadku przestępstw wskazanych w rozdziale XXXI Kodeksu karnego (art. 248-251). Nie dotyczy natomiast innych przestępstw zawartych w Kodeksie karnym lub ustawach pozakodeksowych. Żaden z przytoczonych przez Skarżącą stanów faktycznych, mających miejsce w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego, nie wypełnia tymczasem znamion

któregokolwiek z powyższych czynów zabronionych. Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, „Przedmiotem protestu wyborczego jest ważność wyborów lub wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania i ustalania jego wyników lub ustalenia wyników samych wyborów” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2014 r., III SW 5/14). Zdarzenia związane ze zmianą składu Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w L. nie mają takiego charakteru, a przynajmniej nie zostało to wykazane przez Skarżącą. Poza wyrazem niezadowolenia z odwołania jej z pełnionej funkcji i poczuciem pokrzywdzenia w tym zakresie, nie odniosła się ona w żaden sposób do wpływu decyzji podejmowanych przez członków komisji wyborczej i komisarza wyborczego na nieprawidłowości w zakresie przebiegu głosowania, ustalania jego wyników, jak i wyników samych wyborów. Również w powołanych przez nią dowodach nie można odnaleźć potwierdzenia prawdziwości stawianych przez nią zarzutów i ich wpływu na wynik wyborów. W dalszej kolejności Skarżąca postawiła zarzut wykonywania czynności komisji wyborczej w nieustawowym składzie, jednakże nie przedstawił żadnego dowodu na poparcie wystąpienia powyższego zdarzenia, ani jego potencjalnego wpływu na wynik wyborów. Nie zrealizowała tym samym obowiązku wynikającego bezpośrednio z przepisu art. 241 § 3 KW w zw. z art. 336 KW.

Sąd Najwyższy nadaje dalszy bieg wniesionemu protestowi wyborczemu jedynie, gdy ten spełnia wymogi wskazane w przepisie art. 241 KW w zw. z art. 82 § 1 KW (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2014 r., III SW 67/14). W niniejszej sprawie warunki te nie zostały jednak spełnione. Przede wszystkim, Skarżąca nie była osobą uprawnioną do wniesienia protestu. Ponadto, podniesione przez nią zarzuty popełnienia przestępstw wyborczych nie odnosiły się do czynów zabronionych stypizowanych w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, a zastrzeżenia związane z legalnością postępowania komisji wyborczej nie zostały poparte żadnymi dowodami, ani też nie wykazano ich wpływu na wynik wyborów. Wobec tego Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 1 KW w zw. z art. 336 KW – postanowił pozostawić protest bez dalszego biegu.